

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ІНСТИТУТ МАТЕМАТИКИ, ЕКОНОМІКИ І МЕХАНІКИ

І. А. Ломачинська, О. А. Макеева

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**щодо виконання дипломної роботи магістра
для студентів спеціальностей:
8.03050101 – Економічна теорія
8.03020301 – Міжнародні економічні відносини**

ОДЕСА
ОНУ
2015

УДК 330(078)
ББК .65я73
Л741

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту математики, економіки та механіки Одеського
національного університету імені І. І. Мечникова.
Протокол № 1 від 14.10.2014 р.

Рецензенти:

О. В. Горняк – д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної теорії та історії економічної думки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

С. О. Якубовський – д.е.н., професор, завідувач кафедри світової економіки і міжнародних економічних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Ломачинська І. А., Макеєва О. А

Л741

Методичні вказівки щодо виконання дипломної роботи магістра для студентів економічних спеціальностей :
Методичні вказівки / І. А. Ломачинська, О. А. Макеєва. –
Одеса : «Одеський національний університет імені
І. І. Мечникова», 2015. – 26 с.

Розглядається коло проблем, пов'язаних з організацією та методикою виконання дипломної роботи магістра: вибір теми, визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, методології і методів дослідження.

Розглядаються правила оформлення дипломної роботи магістра. Наведено основні вимоги Міністерства освіти і науки України до дипломної роботи магістра.

Методичні вказівки адресовано студентам та викладачам економічних спеціальностей.

УДК 330(078)
ББК .65я73

© І. А. Ломачинська, О. А. Макеєва, 2015
© Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2015

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Етапи виконання дипломної роботи магістра	5
3. Вимоги щодо змісту й оформлення дипломної роботи магістра	7
4. Підготовка дипломної роботи до захисту	13
5. Додатки	17

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста здобув поглиблені спеціальні уміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі.

Магістр повинен мати широку ерудицію, фундаментальну наукову базу, володіти методологією наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до плodотворної науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності.

Магістерська освітньо-професійна програма включає в себе дві приблизно однакові за обсягом складові – освітню і науково-дослідницьку.

Зміст науково-дослідницької роботи магістра визначається індивідуальним планом. Одночасно призначається науковий керівник, який повинен мати науковий ступінь і (або) вчене звання і працювати в даному ВНЗі. Підготовка магістра завершується захистом магістерської роботи на засіданні Державної екзаменаційної комісії.

Дипломна робота магістра – це самостійна науково-дослідницька робота, яка виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту і отримання академічного **ступеня магістра**. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Ця кваліфікаційна робота наукового змісту має внутрішню єдність і відображає хід та результати розробки вибраної теми. Вона являє собою новий по суті і досить специфічний вид кваліфікаційної роботи.

Магістерська робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, а з іншого – є самостійним оригінальним науковим дослідженням студента, у розробці якого зацікавлені установи, організації або підприємства.

Оскільки підготовка магістрів в Україні є справою відносно новою, то поки що не розроблені більш-менш уніфіковані вимоги щодо змісту й структури дипломної магістерської роботи як виду кваліфікаційної роботи. Прийнятною вважається така її **структура**:

- титульний аркуш;
- зміст;

- список скорочень і умовних позначень;
- вступ;
- розділи і підрозділи основної частини;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Наповнення кожної частини дипломної (магістерської) роботи визначається її темою. Вибір теми, етапи підготовки, пошук бібліографічних джерел, вивчення їх і добір фактичного матеріалу, методика написання, правила оформлення та захисту магістерської роботи мають багато спільного з дипломною роботою бакалавра і кандидатською дисертацією здобувача наукового ступеня.

2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Виходячи з того, що магістерська підготовка – це по суті лише перший серйозний крок студента до науково-дослідницької і науково-педагогічної діяльності, що логічно завершується вступом до аспірантури і підготовкою кандидатської дисертації, магістерська робота не може розглядатися як науковий твір вищого гатунку, оскільки ступінь магістра – це не вчений, а лише академічний ступінь, який підтверджує освітньо-професійний рівень випускника вищої школи і свідчить про наявність у нього знань, умінь і навичок, притаманних науковому працівникові-початківцю.

Вимоги до дипломної роботи магістра в науковому відношенні вищі, ніж до дипломної роботи, однак нижчі, ніж до кандидатської дисертації.

Дипломне проектування магістра складається з таких етапів:

- 1) Ознайомлення з тематикою магістерських робіт і вибір конкретної теми.
- 2) Призначення наукового керівника, розробка плану виконання роботи.
- 3) Організація проходження асистентської практики.
- 4) Добір і попереднє вивчення літератури.
- 5) Упорядкування плану роботи й узгодження його з керівником.
- 6) Збір і опрацювання вихідних матеріалів, їх аналіз і синтез.
- 7) Написання й оформлення магістерської роботи.
- 8) Підготовка й друк наукових статей з теми магістерської роботи.

- 9) Презентація результатів дослідження на науково-практичних конференціях.
- 10) Передзахист магістерської роботи, на якому студент повинен представити автореферат своєї магістерської роботи.
- 11) Підготовка ілюстраційно-графічного матеріалу.
- 12) Рецензування магістерської роботи.
- 13) Підготовка до захисту й захист у Державній екзаменаційній комісії.

Вибір і затвердження теми дипломної роботи магістра. Тематика магістерських робіт повинна бути актуальною. У зв'язку з цим вона розробляється і щорічно переглядається кафедрою економічної теорії та історії економічної думки та затверджується Вченою радою ІМЕМ.

Студентам надається право вибору теми роботи з переліку, що рекомендується. Студент може запропонувати власний варіант теми, орієнтуючись на майбутнє місце роботи, дотримуючись при цьому спрямованості досліджуваної спеціальності за узгодженням із керівником магістерської роботи.

Науковими керівниками призначаються викладачі економічних кафедр, які мають відповідну спеціалізацію та ступень доктора або кандидата наук, за результатами розгляду заяв студентів щодо затвердження теми магістерської роботи та призначення наукового керівника за погодженням останнього.

Науковий керівник магістерської роботи зобов'язаний:

- надати допомогу студенту у виборі теми дослідження та у розробці індивідуального графіку на весь період виконання магістерської роботи;
- рекомендувати студенту необхідну основну та додаткову літературу, довідкові матеріали, інші джерела з теми дослідження;
- консультувати дисертанта та надати необхідну методологічну допомогу в процесі виконання магістерської роботи, наукових статей;
- перевіряти виконання окремих частин та роботи загалом, надати письмовий відгук на магістерську роботу з рекомендацією до захисту (у випадку систематичного порушення індивідуального графіку та неможливості контролювати процес виконання роботи керівник має право не допустити студента до захисту або надати негативний відгук);

- консультувати студента в процесі підготовки презентації та захисту магістерської роботи.

Рецензентами магістерських робіт призначаються співробітники інших факультетів або інших установ, які мають наукову ступень кандидата або доктора наук.

Закріплення теми магістерської роботи, наукового керівника та рецензента оформлюється відповідним Наказом ОНУ імені І.І. Мечникова.

Зміна теми магістерської роботи розглядається за письмовою заявою студента та затверджується змінами до основного Наказу після погодження з науковим керівником, випускаючою кафедрою, Вченою радою ІМЕМ.

3. ВИМОГИ ЩОДО ЗМІСТУ Й ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Обсяг, зміст і структура магістерської роботи

Загальний обсяг магістерської роботи, включаючи список використаних джерел, повинен складати 90-100 сторінок. Список використаних джерел — не менш ніж 50 джерел.

Зміст поміщують перед вступом, починаючи його з нової сторінки. Зміст включає: перелік умовних скорочень (при необхідності); вступ; послідовно перераховані найменування всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів (якщо вони мають заголовки) магістерської роботи; висновки; список використаних джерел; додатки; номери сторінок, на яких розміщується початок структурних елементів.

Вступ – 3-5 сторінок. У вступі повинна бути обґрунтована актуальність обраної теми, її практичне значення, коротко охарактеризований стан проблеми і мета магістерської роботи, визначені об'єкт, предмет, методи й інформаційна база дослідження, надані стислі коментарі змісту розділів роботи.

Перший розділ – 25-30 сторінок - повинен носити теоретико-методологічний характер. В першому розділі доцільно викласти стан теорії питання, головних підходів і методик вирішення проблеми, рівня практичних досягнень і перспектив розвитку й удосконалення, а також помістити огляд сучасної наукової літератури з аналізованих питань.

Другий аналітичний розділ – 25-30 сторінок. Він включає характеристику об'єкта дослідження і комплексний аналіз його діяльності. При цьому може бути використаний порядок проведення аналізу „зверху” або „знизу”. Структура і зміст аналізу залежить від теми роботи.

Третій розділ – 30-35 сторінок – носить науково-прикладний характер. В ньому студент повинен представити й обґрунтувати рекомендації по удосконаленню окремих аспектів господарської діяльності об'єкта дослідження, заснування і системи управління ними.

Всі частини магістерської роботи необхідно органічно пов'язати між собою: теоретичні та методологічні положення мають бути відправними моментами для аналізу соціально-економічних та інших явищ. Структура та зміст розділів визначаються метою і завданням, конкретними потребами розробки тих чи інших питань теми для даного об'єкта. Кожний з розділів роботи залежно від обсягу матеріалу, що викладається, може складатися з кількох параграфів (як правило, 2-3 параграфи).

Кожний розділ роботи має самостійне значення, але всі вони повинні бути підпорядковані основній меті та завданням, направленості теми і органічно пов'язуватись між собою.

Висновки – 4-6 сторінок. У висновках наводять оцінку отриманих результатів роботи (негативних у тому числі) з урахуванням світових тенденцій вирішення поставленої проблеми; вказують передбачувані галузі використання результатів роботи; господарську, наукову, соціальну значущість роботи. У пропозиціях визначають подальший необхідний напрямок роботи, при цьому головну увагу приділяють пропозиціям по ефективному використанню результатів дослідження або розробки.

Список використаних джерел – не менш ніж 50 джерел.

Перелік джерел наукової, методичної, статистичної та іншої інформації, використаної під час виконання роботи, є його невід'ємною частиною. У список використаних джерел повинні бути включені всі першоджерела, на які є посилання в тексті роботи, або які використовувалися під час її виконання.

Додатки. Вся інформація, що подана в текстовій, табличній, графічній формі або у вигляді форм первинної статистичної звітності і не ввійшла до складу головної частини, але яку студент вважає за доцільне включити в роботу, включається до складу додатків.

Крім зазначених вище головних розділів магістерської роботи, до складу завершеної роботи включають відгук наукового керівника та

рецензія, Завдання на дипломний проект студенту (Додаток А) та Подання Голові державної екзаменаційної комісії щодо захисту дипломної роботи (Додаток Б) (не підшиваються), а також ілюстративний матеріал.

Рекомендації по оформленню дипломної роботи магістра

Магістерська робота повинна бути надрукована з використанням комп'ютерної техніки на одній стороні стандартного аркуша білого паперу (А4, 210 x 297 мм). Робота має бути переплетеною з прошиванням аркушів.

При друкуванні магістерської роботи дотримуються **таких полів:** зверху й знизу - не менш 20 мм, праворуч – не менш 10 мм, ліворуч – не менш 30 мм.

Гарнітура шрифту – Times New Roman (Суг), кегль – 14 (для таблиць – 12), колір друку - чорний, міжстроковий інтервал – полуторний. Щільність тексту повинна бути рівномірною (без розріджень і ущільнень). Текст роботи не прийнято перевантажувати маркерами, курсивом, іншими шрифтами; зазвичай він виглядає досить одноманітно.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ» друкують тим же кеглем але більшими (заголовними) літерами й вирівнюють по центру сторінки. Заголовки підрозділів друкують із абзацного відступу (по центру сторінки не вирівнюють) маленькими літерами (крім першої великої). Крапка наприкінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох речень, то їх розділяють крапкою. Переноси слів у заголовках не дозволяються.

Розділи позначають порядковими номерами арабськими цифрами (1,2,3). Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи позначають номером розділу і підрозділу через крапку (1.1., 1.2. або 2.1., 2.2., 2.3. і т.д.), після останньої цифри ставиться крапка. Потім в тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Прийнято виділяти структурні частини й заголовки жирним шрифтом. Відстань між заголовками розділу і підрозділу повинна дорівнювати одному пропущеному рядку. Відстань між заголовками і текстом повинна дорівнювати одному пропущеному рядку.

Виклад тексту кожного розділу, а також вступу і висновків варто починати з нової сторінки.

Кожний абзац тексту починається з червоного рядка на відстані 12,5 мм від лівого краю тексту.

Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не припускаються.

Всі сторінки роботи повинні бути пронумеровані. Першою сторінкою вважається титульний аркуш. На інших сторінках номер ставиться в правому верхньому куті арабськими цифрами.

Перелічення, при необхідності, можуть бути наведені усередині розділів або підрозділів. Перед переліченням ставлять двокрапку.

Перед кожною позицією перелічення слід ставити малу літеру українського алфавіту з дужкою, або, не нумеруючи, - дефіс (перший рівень деталізації).

Для подальшої деталізації перелічення варто використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Приклад 1

а) прямі методи державного забезпечення зайнятості:

1) законодавче регулювання умов наймання і використання робочої сили (трудове законодавство);

2) стимулювання створення нових робочих місць і пропозицій робочої сили;

3) заходи для заощадження і підвищення рівня зайнятості на підприємствах.

Приклад 2

а) непрямі методи державного забезпечення зайнятості:

- державна фінансова політика (асигнування і субсидії);

- монетарна політика (регулювання грошового обігу);

- фіскальна політика (зміна податкових ставок);

- виплати допомоги по безробіттю та ін.

Перелічення першого рівня деталізації друкуються малими літерами з абзацного відступу, другого рівня - з відступом відносно розташування перелічень першого рівня.

Формули, що наводяться в роботі, варто нумерувати арабськими цифрами. Порядковий номер приводиться в круглих дужках справа від формули. Він повинен складатися з номера розділу і порядкового номера формули, розділених крапкою. Наприклад: (1.3) позначає третю формулу першого розділу.

Нумерацію формул здійснюють окремо від нумерації таблиць і нумерації рисунків.

Цифровий матеріал, котрий студент вважає доречним помістити в тексті роботи, як правило, подається в табличній формі.

Кожна **таблиця** повинна мати заголовок (назву), що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється у такий спосіб: справа над назвою таблиці з великої літери пишуть слово „Таблиця” і її порядковий номер (знак „№” перед цифрою не ставиться). Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці в цьому розділі. Наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого розділу.

Нумерацію таблиць здійснюють окремо від нумерації формул і нумерації рисунків.

При оформленні таблиць слід дотримуватись визначених правил. Зокрема, графи таблиць нумерують арабськими цифрами тільки в тих випадках, коли в тексті є на них посилання або у випадку переносу таблиці і її продовження на наступній сторінці (у цьому випадку справа над продовженням таблиці пишуть «Продовження табл. 1.2» і ставлять той же порядковий номер, не повторюючи заголовка таблиці і найменування граф, вказують номери граф і продовжують таблицю).

Якщо всі показники, розташовані в таблиці, мають ту саму одиницю виміру, то її виносять у заголовок таблиці. Якщо використовуються показники з різними одиницями виміру, то у відповідних графах або рядках таблиці одиниці виміру вказують окремо.

Таблицю розташовують у тексті роботи після першого посилання на неї. Розрахункові таблиці, що мають великий обсяг, не рекомендується розташовувати в тексті головної частини, доцільніше буде винести їх у додатки, але з обов'язковими посиланнями на них у тексті.

Посилання в тексті повинні бути на всі таблиці. Розташовувати в роботі таблиці, які не мають заголовків, нумерації, або на які відсутні посилання в тексті, не дозволяється.

Таблиця повинна бути розміщена уздовж сторінки або поперек з відповідним поворотом її за годинниковою стрілкою.

Ілюстративний матеріал у формі схем, діаграм, графіків і тощо, розташований в основній частині дипломної роботи, оформляється у такий спосіб: внизу під ілюстрацією пишуть з великої літери слово „Рис”, ставлять порядковий номер (знак „№” перед цифрою не ставиться). Далі, продовжуючи той самий рядок, з великої літери пишуть назву рисунка, який повинен відобразити його зміст.

Номер рисунка складається з номера розділу і порядкового номера рисунка в даному розділі (наприклад: „Рис. 2.1.” - перший рисунок другого розділу).

Якщо ілюстрація не поміщується на одній сторінці, можна переносити її на інші сторінки, при цьому назву ілюстрацій поміщають на першій

сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці і під ними вказують: „Рис. __, сторінка __.”.

Нумерація рисунків ведеться окремо від нумерації таблиць і нумерації формул.

Ілюстративний матеріал розташовують у відповідному підрозділі тільки після посилань на нього. У тексті магістерської роботи повинні бути присутні посилання на всі розміщені рисунки.

У тексті обов'язково повинні бути зроблені **посилання на джерела**, з яких була узята яка-небудь статистична інформація, рисунки, таблиці, а також цитати, що наведені в магістерській роботі. Посилання на першоджерела виконуються за допомогою квадратних дужок, в яких вказується порядковий номер джерела в списку використаних джерел (наприклад: [6]).

Перелік джерел інформації, які були використані під час виконання роботи, оформляють в установленій послідовності: або за алфавітом (відповідно до українського, російського або латинського - для іноземних видань - алфавітом), або по порядку посилання у змісті роботи. Вимоги до оформлення представлені у Додатку В.

Додатки до магістерської роботи оформляють у такий спосіб: посередині сторінки з першої великої літери пишуть слово „Додаток” і вказують велику літеру, що позначає додаток. Тобто додатки варто позначати послідовно прописними буквами українського алфавіту, за винятком Г,Є,З,І,Й,О,Ч,Ь, наприклад, Додаток А, Додаток Б і т.д. Послідовність розташування додатків визначається порядком появи посилань на них у тексті роботи.

Всі додатки, незалежно від їхнього характеру (звітні форми, розрахунково-аналітичні таблиць, громіздкі ілюстративні схеми, комп'ютерні розрахунки і т.д.), повинні мати заголовок, у якому відображений зміст інформації, що містить той або інший додаток. Заголовок друкується рядком нижче слова „Додаток А” вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Додатки повинні мати загальну з іншою частиною дипломної роботи наскрізну нумерацію сторінок. Наявні в тексті додатка ілюстрації, таблиці, формули слід нумерувати в межах кожного додатка, наприклад, рис. Г.3 - третій рисунок додатка Г; Таблиця А.2 - друга таблиця додатка А; формула (А. 1) - перша формула додатка А. Якщо в роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється відповідно вимогам до документа даного виду, його копію розміщують у звіті без змін в оригіналі. Перед копією документа розміщують лист, на якому посередині друкують слово „ДОДАТОК__” і його найменування (при наявності), у правому верхньому куті сторінки

проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи (не торкаючись власної нумерації сторінок документа).

Якщо в роботі два і більше додатки, то перед додатками поміщають сторінку, на якій посередині друкують слово „ДОДАТКИ”.

Посилання на додатки в текстовій частині магістерської роботи є обов'язковими.

При наявності у студента довідок про впровадження, авторських свідоцтв, актів впровадження їх (або їхні копії) теж поміщають у додатки до роботи.

4. ПІДГОТОВКА ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА ДО ЗАХИСТУ

Порядок комплектування закінченої дипломної роботи магістра такий:

- титульний лист (додаток Г);
- відгук наукового керівника;
- рецензія на магістерську роботу;
- зміст магістерської роботи з переліком сторінок, з яких починається виклад тексту відповідних розділів і підрозділів (найменування розділів і підрозділів, що наведені в змісті й у тексті роботи, повинні цілком збігатися);
- вступ;
- головна частина, розділена на розділи і підрозділи з висновками і пропозиціями;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки;
- оформлена відповідно до викладених вимог і цілком укомплектована магістерська робота повинна бути переплетена.

Відгук наукового керівника і рецензія, а також Завдання на дипломний проект студенту (Додаток А) та Подання Голові державної екзаменаційної комісії щодо захисту дипломної роботи (Додаток Б) не підшиваються. На останній сторінці тексту роботи автор ставить підпис.

Підготовка до захисту і захист дипломної роботи магістра

Закінчену магістерську роботу студент подає науковому керівнику для складання відгуку на неї. Відгук наукового керівника повинен

містити характеристику кожного розділу виконаної роботи, а також висновки про теоретичний рівень, глибину досліджень, цінності конкретних рекомендацій студента і ступінь їх економічного обґрунтування. Відгук пишеться у вільній формі і може містити, крім переліку переваг і недоліків роботи, ще й характеристику особистості самого студента, кола його наукових інтересів, напрямків подальшої дослідницької і практичної діяльності і інше.

Наприкінці відгуку міститься висновок наукового керівника щодо відповідності роботи установленим вимогам і готовності його до захисту перед Державною екзаменаційною комісією, а також попередня оцінка роботи за чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

Магістерська робота разом з відгуком керівника та ілюстративним матеріалом за місяць до захисту подається для проходження попереднього захисту на випускній кафедрі, яка вирішує питання про допущення її до захисту. Випускна кафедра затверджує зовнішнього рецензента магістерської роботи із числа висококваліфікованих спеціалістів. На вимогу зовнішнього рецензента студент зобов'язаний подати необхідні пояснення стосовно усіх питань роботи.

Після допуску до захисту дипломна (магістерська) робота направляється на рецензування.

У рецензії повинні бути відображені питання:

- актуальність теми роботи;
- позитивні якості роботи й хиби з конкретними посиланнями на текст роботи;
- застосування сучасних методів опрацювання інформації;
- ступінь повноти розробки питань і окремих проблем;
- самостійність студента у висновках, запропонованих варіантах управлінських рішень;
- наявність елементів новизни й оригінальності в пропозиціях, реальність їх впровадження;
- практична цінність роботи;
- загальний висновок про рівень підготовки студента до самостійної роботи, його кваліфікації;
- загальна оцінка дипломної роботи за чотирьохбальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно).

Рецензія повинна бути оформлена відповідним чином: посада рецензента, місце його роботи, учений ступінь, учене звання, особистий

підпис, завірений печаткою місця роботи (або підтверджена підписом начальника відділу кадрів, ученого секретаря і печаткою).

Для захисту магістерської роботи студент може приготувати ілюстративний матеріал, який має вид демонстративних таблиць, схем, діаграм, графіків тощо. Їх копії представляються кожному члену ДЕК.

Захист магістерської роботи відбувається привселюдно перед Державною екзаменаційною комісією.

До засідання ДЕК студент готує повідомлення на 10-15 хвилин, у якому стисло слід освітити:

- мету і завдання роботи;
- стисло характеристику об'єкта досліджень;
- головні результати дослідження, рекомендації і висновки.

Відповідно до узвичаєної процедури члени ДЕК і присутні на захисті задають питання студенту з метою визначення рівня його спеціальної підготовки та ерудиції. Далі зачитуються відгуки керівника і зовнішнього рецензента. Наприкінці студенту надається слово для відповіді на зауваження керівника і рецензента роботи.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ДЕК, де виводиться остаточна оцінка магістерської роботи. Рішення комісії об'являється її головою в той же день.

Студенти, які не представили до розгляду магістерську роботу у терміни, передбачені регламентом, або підготували, але не одержали допуск до захисту, а також ті, що одержали під час захисту незадовільні оцінки, відраховуються з ВНЗу та одержують довідку про навчання в ОНУ з правом повторного захисту роботи на наступний рік.

При оцінці дипломної роботи виходять з того, що магістр повинен вміти:

- формулювати мету і завдання дослідження;
- скласти план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел;
- оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог у вигляді звітів, рефератів, статей.

Процедура підготовки і захисту дипломної роботи магістра подібна до захисту дипломної роботи бакалавра і є спрощеною порівняно з кандидатською дисертацією.

На відміну від дисертації на здобуття ступеня кандидата наук, що є науково-дослідницькою працею, магістерська робота як самостійне наукове дослідження кваліфікується як навчально-дослідницька праця, в основу якої покладене моделювання більш-менш відомих рішень. Її тематика та науковий рівень мають відповідати освітньо-професійній програмі навчання. Виконання зазначеної роботи повинне не стільки вирішувати наукові проблеми (завдання), скільки засвідчити, що її автор здатний належним чином вести науковий пошук, розпізнавати професійні проблеми, знати загальні методи і прийоми їх вирішення.

Захист магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні державної комісії за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії. Результати захисту дипломного проекту (роботи) та складання державних екзаменів визначаються оцінками "відмінно", "добре", "задовільно" і "незадовільно", а також за системою.

5. ДОДАТКИ

Додаток А

Форма № Н-9.01

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

Інститут математики, економіки і механіки
Кафедра економічної теорії та історії економічної думки
(Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин)
Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр
спеціальність: 8.03050101 – «Економічна теорія»
(8.03020301 – «Міжнародні економічні відносини»)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
_____ д.е.н., проф. _____
« ____ » _____ 201_ року

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

ПІБ студента

1. Тема проекту (роботи) _____

керівник проекту (роботи) *науковий ступень, звання ПІБ наукового керівника*
затверджені Вченою Радою ІМЕМ ОНУ імені І.І. Мечникова від «__» _____ 201_

р.

2. Строк подання студентом роботи: 5.06.201_ р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи): Метою _____

_____.

Для досягнення даної мети в дипломній роботі поставлені і вирішуються такі завдання: _____

_____.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання: 1.10.201_ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Збір літератури	1.12.201_ р.	
2	Написання Розділу 1	1.02.201_ р.	
3	Написання Розділу 2	1.03.201_ р.	
4	Написання Розділу 3	15.04.201_ р.	
5	Контроль виконання дипломної роботи	20.04.201_ р.	
6	Оформлення роботи	15.05.201_ р.	
7	Попередній захист	20.05.201_ р.	
8	Рецензування (відгук наукового керівника і зовнішня рецензія)	01.06.201_ р.	
9	Захист	За графіком	

Студент

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Додаток В

Приклади оформлення списку використаних джерел¹

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. – Львів: Свічадо, 2006. – 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV–V ст.; № 14). 2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. – К.: Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). 3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. – К.: Асамблея діл. кіл: Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с. – (Ювеліри України; т. 1). 4. Шкляр В. Елементал: [роман] / Василь Шкляр. – Львів: Кальварія, 2005. – 196, [1] с. – (Першотвір).
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. – К.: Києво-Могилян. акад., 2005. – 397, [1] с. – (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична"; вип. 1). 2. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Львів: Растр-7, 2007. – 375 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Акофф Р. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р., Магидсон Д., Эддисон Г.; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. – XLIII, 265 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. – К.: НДІ "Укragenпромпродуктивність", 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу: [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К.: Вища освіта, 2006. – 478, [1] с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – К.: Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу). 2. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології: [зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. – Чернівці: Рута, 2007. – 310 с.
Багатотомний документ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Національної академії наук України, 1941-1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. – К.: Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. - Ч. 2: Додатки – 2007. – 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты: каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю.; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005. – Т. 1. – 2005. – 277 с.

¹ Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання".

1	2
Словники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Х. : Халімон, 2006. – 175, [1] с. 2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії: словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань). 2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).
Бібліографічні покажчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів: Укр. технології, 2007. – 74 с. 2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники; вип. 2).
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с. 2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. – К., 2007. – 20 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38. 2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14-17. 3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2007. – № 1. – С. 39-61. 4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 5. – С. 12-14. 5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25-29.

1	2
	6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13-20.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="400 353 1522 568">1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. мед. вузів III– IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса: Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM; Windows 95, 98, 2000, XP; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера. <li data-bbox="400 568 1522 824">2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану. <li data-bbox="400 824 1522 1005">3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.

Додаток Г

Форма № Н-9.02

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Інститут математики, економіки і механіки
Кафедра економічної теорії та історії економічної думки
(Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин)

Д и п л о м н а р о б о т а

магістра

на тему: «Назва роботи англійською мовою» (14 шрифтом)

Виконав: студент(ка) 5 курсу
денної /заочної форми навчання
спеціальності 8.03050101 «Економічна теорія»
(8.03020301 – (Міжнародні економічні відносини))

ПІБ студента

Керівник: _____
науковий ступень, вчене звання, ПІБ, підпис

Рецензент: _____
науковий ступень, вчене звання, ПІБ

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ _____ від «___» _____ 201__ р.

Завідувач кафедри
_____ д.е.н., проф. ПІБ
підпис

Захищено на засіданні ДЕК № _____
протокол № _____ від «___» _____ р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за націон., шкалою ЄКТС, бали)
Голова ДЕК
_____ д.е.н., проф. ПІБ
підпис

Навчальне видання

**Ломачинська Ірина Анатоліївна
Макеева Олена Анатоліївна**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
щодо виконання дипломної роботи магістра
для студентів спеціальностей:
8.03050101 – Економічна теорія
8.03020301 – Міжнародні економічні відносини

За редакцією авторів

Підп. до друку 20.10.2015. Формат 60*84/16.

Ум.-друк. арк. 1,51. Тираж 25 пр.

Зам. № 1227.

Видавець і виготовлювач

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4215 від 22.11.2011 р.

Україна, 65082, м. Одеса, вул. Єлісаветинська, 12
Тел. (048) 723-28-39. E-mail:druk@onu.edu.ua